Yhdistelmälupadirektiiviä koskeva ehdotus

Hallintovaliokunta 28.10.2022

Hallitussihteeri Jarmo Tiukkanen

TEM/MAKO/KAVOT

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

EU:n osaamispaketti (Skills and Talent Package) - tiedonannon keskeiset ehdotukset

- Komission 27.4.2022 antama tiedonanto ”Osaajien houkutteleminen EU:hun” (COM (2022) 657)
  - strategisempi laillista maahanmuuttoa koskeva lähestymistapa
  - EU:sta tultava kaikkialta maailmasta tulevien osaajien kannalta houkuttelevampi
- Muutosajurit:
  - poliittiset, taloudelliset ja demografiset perusteet:
    - työmarkkinoiden tarpeet, Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan, vihreän ja digitaalisen talouden siirtymä, yleinen muuttoliikkeen hallinta, väestörakenne
    - työikäisen väestön väheneminen ja ikääntyneiden osuuden kasvu, osaaja- ja työvoimapula
- Tiedonanto esittelee muuttoliikettä koskevan EU-politiikan kolme pilaria:
  - LAINSÄÄDÄNNÖLLINEN: laaditaan uudelleen EU:n alueella pitkään oleskelleita koskeva direktiivi ja yhdistelmälupadirektiivi
  - OPERATIIVINEN: osaamiskumppanuudet ja osaamisreservi
  - TULEVAISUUSTOIMET: kolme painopistettä: hoitoala, nuoriso ja innovointi

Yhdistelmälupadirektiivi
- keskeiset muutosehdotukset 1/4

✓Komissio esittää direktiivin uudistamista, mutta maltillisemmin kuin odotettiin

✓Yhdistelmäluvalla tarkoitetaan oleskelulupaa (ja viisumia), joka sisältää oikeuden oleskella jäsenvaltiossa ja työskennellä siellä

✓Direktiivi säätää jäsenvaltiossa laillisesti oleskelevien kolmansista maista tulleiden työntekijöiden yhtäläisistä oikeuksista

- Uusi määritelmä: työnantaja

- Soveltamisalaan lisättäisiin:
  - Lähetettyjen työntekijöiden työnantajat (jäsenmaassa versus ulkopuolella olevat työnantajat)
  - Suojelua saavat ja hakeneet

Yhdistelmälupadirektiivi
- keskeiset muutosehdotukset 2/4

- Yhdistelmäluvan hakeminen
  - Luvan hakemisen oltava mahdollista sekä ulkomailla että jäsenvaltiossa
  - (jos oleskelulupa myönnetään ainoastaan jäsenvaltiossa, myönnettävä vaadittava viisumi maahanpääsyä varten)

- Hakemuksen käsittelyaikaan ei muutosta, säilyy 4 kk:na, mutta saatavuusharkinnan suorittamisen ajan on sisällyttävä siihen

- Annettava selkeästi infoa, mitä hakemukseen tarvitaan, sekä infoa maahantulosta, oleskelusta, ml. oikeudet ja menettelylliset turvatakuut hakijalle ja tämän perheelle

Yhdistelmälupadirektiivi - keskeiset muutosehdotukset 3/4

- Työntekijän pitää voida vaihtaa työnantajaa luvan voimassaoloaikana
  - Jäsenvaltio voi edellyttää kommunikointia toimivaltaisen viranomaisten kanssa ensin
  - Voidaan soveltaa saatavuusharkintaa
  - Voidaan asettaa 30 päivän odotusaika, jona aika, jos jäsenvaltio päättää odotusaikaa soveltaa, selvitettävä saatavuusharkinta, ja odotusaikana voidaan vastustaa työnantajan vaihtamista

- Jos työntekijä joutuu työttömäksi, siitä 3 kk:n aikana oleskelulupaa ei saa peruuttaa

Yhdistelmälupadirektiivi
- keskeiset muutosehdotukset 4/4

- Yhdenvertaisesta kohtelusta:
  - Voidaan **rajoittaa** pääsyä yleisesti saatavilla oleviin asuntoihin
  - Tilanteet, joissa luvanhaltijan perheenjäsenet oleskelevat kolmannessa maassa. Muutoksen ei katsota laajentavan perhe-etuuksien vientiä kolmansiin valtioihin. Lisäksi ehdotuksessa huomioitaisiin niiden kolmannen maan kansalaisten, joiden työnteko perustuu viisumiin, oikeus perhe-etuuksiin, jos työskentely jäsenvaltiossa kestää yli kuusi kuukautta.

- Jäsenvaltioilla oltava tehokkaat toimet estää väärinkäyttöä, rangaistukset ja työsuojelutarkastukset, sekä mahdollisuus nostaa kanne työnantajaa vastaan

- Annettava komissiolle tarkempaa tilastotietoa oleskeluluvista vuosittain